

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

MÚSICA I LA SEVA DIDÀCTICA

Coordinació: TOLMOS TENA, ANTONIO

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	MÚSICA I LA SEVA DIDÀCTICA		
Codi	100885		
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA		
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària	1	OBLIGATÒRIA
	Doble titulació: Grau en Educació Primària i Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	2	OBLIGATÒRIA
	Grau en Educació Primària	1	OBLIGATÒRIA
Modalitat	Presencial		
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6		
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8	4.2
	Nombre de grups	6	5
Coordinació	TOLMOS TENA, ANTONIO		
Departament/s	CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ		
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Per cada crèdit ECTS de la matèria es contempla 10 hores de classe magistral impartides pels tres professors assignats a la matèria i 15 hores més de treball autònom de l'estudiant on realitzarà les tasques i exercicis de cada capítol i prepararà les interpretacions musicals d'avaluació individual i presencial de ritmes, lectura a vista i cançons melòdiques.		
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.		
Idioma/es d'impartició	Català i Castellà.		
Distribució de crèdits	A) Andrea Fernández 10 c. B) Lana Kovacevic 10,8 c. C) Antoni Tolmos 11 c.		

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
FERNANDEZ BARROS, ANDREA	andrea.fernandez@udl.cat	10	
KOVACEVIC KUC, LANA	lana.kovacevic@udl.cat	10,8	
TOLMOS TENA, ANTONIO	antoni.tolmos@udl.cat	11	

Objectius acadèmics de l'assignatura

L'assignatura proposa que l'alumnat assoleixi els següents objectius d'aprenentatge:

- Utilitzar la veu i el cos com a eina didàctica, a partir del coneixement i pràctica d'un repertori de danses, cançons i obres musicals.
- Interpretar un repertori d'obres vocals, instrumentals, coreografies i danses, demostrant una tècnica i una expressió correctes.
- Explorar diferents tècniques per accedir al control i consciència vocal.
- Mostrar una sensibilitat envers l'art i comprendre el fenomen musical des d'un enfocament inclusiu.
- Conèixer la tècnica d'instruments de petita percussió. Desplegar habilitats i recursos per desenvolupar procediments de tipus expressiu, estètic i creatiu, a la llum d'experiències personals i culturals.
- Utilitzar els fonaments específics del llenguatge musical i apreciar les seves possibilitats expressives, creatives i comunicatives.
- Mostrar una actitud inclusiva, cooperativa i col·laborativa amb i a través de la música.
- Redactar i exposar oralment amb claredat les pròpies idees.
- Emprar encertadament mitjans i recursos tecnològics en el treball de la matèria.

Competències

D'acord amb la memòria actual del Grau, les competències a les qual es contribueix amb aquesta assignatura són:

- CB2. Aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- CG5. Desenvolupar la capacitat d'analitzar críticament i reflexionar sobre la necessitat d'eliminar tota forma de discriminació, directa o indirecta, en particular la discriminació racial, la discriminació contra la dona, la derivada de l'orientació sexual o la causada per una discapacitat.
- CG6. Assumir el compromís de desenvolupament personal i professional amb un mateix i la comunitat. Adaptar les propostes d'aprenentatge a les evolucions culturals més significatives.
- CE1. Conèixer les àrees curriculars de l'Educació Primària, la relació interdisciplinària entre elles, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics entorn dels procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius.
- CE2. Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc 1. Cultura musical

- Cultura musical.
- Definició de música.
- La Identitat Sonora ISO.
- La indústria musical.
- Produccions musicals.
- Els programes educatius musicals als mitjants de comunicació.

Bloc 2. El llenguatge musical i la seva didàctica

- Elements de la música: Ritme, melodia i harmonia.
- Els contextos musicals: escolta, interpretació i la creació.

Bloc 3. La música com a eina educativa i de transformació social

- La música com a eina educativa.
- La música com a eina de transformació social.

Eixos metodològics de l'assignatura

La metodologia docent se centra en tres pilars importants: (a) prioritzar en l'alumnat l'oportunitat d'adquirir una experiència directa d'experimentació, escolta, expressió i creació musical; (b) oferir a l'alumnat oportunitats per dissenyar, posar en pràctica i avaluar propostes didàctiques musicals; i, (c) afavorir oportunitats per reflexionar sobre el valor educatiu de la música. D'aquesta manera, s'opta per una metodologia de l'assignatura eminentment pràctica, trobant sentit a la teoria a partir de l'expressió musical. A més, a partir de la transformació de l'aula en un espai musicalment actiu, fomentant la participació, es pretén afavorir la creació d'un banc de recursos per als futurs i futures mestres, sense perdre de vista el marc de referència del currículum i abordant els diferents contextos i marcs metodològics de referència musical.

La tipologia d'activitats dissenyades inclou la realització de pràctiques en l'aula, la creació de material didàctic, la realització de tallers d'experimentació, la visualització de gravacions audiovisuals i la interpretació col·lectiva. També es fomentarà la participació i visites a escoles i converses amb mestres d'educació infantil i altres professionals de l'educació. Realitzarem una "Fira de la música" per poder posar en pràctica tot el treballat durant el quadrimestre amb infants de segon cicle d'Educació Infantil.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

MÚSICA

Modalitat	Descripció	Objectius	Tasques estudiants
Presencial - Gran Grup	La música com a fenomen sonor, social, estètic i artístic. La identitat sonora: Construcció de la pròpia essència musical. La música com a eina educativa La música com a eina de transformació social	Descobrir el fenomen musical dins del context social. Analitzar i debatre la importància de la música en paràmetres socials, culturals i històrics. Conèixer com es produeix el so. Observar la música com a eina educativa Conèixer projectes de música com a eina de transformació social	Participació activa. Pràctica dels continguts. Elaboració i presentació de petits exercicis.

Mig/Gran Grup - Presencial	Elements de la música: Ritme, melodia i harmonia. Els contextos musicals: escolta, interpretació i la creació.	Relacionar i reconèixer els paràmetres del so. Conèixer les figures musicals bàsiques des de l'escolta, la interpretació i la creació. Conèixer les notes musicals i escales: escriptura en el pentagrama, reconeixement auditiu bàsic i interpretació. Diferenciar el concepte de melodia, harmonia i frases musicals. Conèixer i elaborar motius melòdics i construir obstinats melòdics i rítmics. Llegir, cantar, interpretar i analitzar cançons populars. Entendre els elements bàsics d'una partitura, així com la grafia no convencional. Descobrir diferents agrupacions musicals.	Participació activa. Pràctica dels continguts. Elaboració i presentació de petits exercicis.
NP - GG			Lectures recomanades. Investigació de materials per a la confecció d'un treball. Escolta i anàlisi d'obres musicals. Lectura i escriptura musical. Estudi autònom.

Sistema d'avaluació

Música	Professora Andrea Fernández: <ul style="list-style-type: none"> • Prova avaluativa (15% individual) • El·laboració d'un cançoner (15% individual) 	30%
	Realització i entrega de tasques temàtiques de la professora Lana Kovacevic	30%
	Realització i entrega de tasques temàtiques del professor Antoni Tolmos	40%
	TOTAL	100%
	IMPORTANT: Les parts dels tres professors han d'estar aprovades per separat per poder sumar-se. Una de les tres parts no superades implica no superar la matèria, encara que la suma doni aprovat. Si un estudiant no pot seguir el curs de manera regular o no pot assistir de forma presencial a les classes, ho ha de comunicar al professor durant la primera setmana d'inici de la matèria. Si el professor no té cap notícia, l'estudiant serà avaluat segons els criteris establerts en la matèria. Això és vàlid també pels estudiants que certifiquen que tenen dret a l'avaluació alternativa.	

Avaluació Alternativa

Els estudiants d'avaluació alternativa hauran de superar dues activitats: un examen escrit de la part teòrica de l'assignatura (50%) i una programació didàctica i reflexió (50%).

A TENIR EN COMPTE...

- Per poder aprovar l'assignatura és necessari presentar totes les tasques avaluatives.
- La nota màxima d'una activitat amb recuperació serà un 5.
- Si un alumne/a no presenta una activitat avaluativa no podrà anar a la recuperació d'aquesta.
- Si es detecta plagi es seguirà la normativa de la UdL.
- Un NO PRESENTAT en alguna de les activitats avaluatives puntuarà com un 0.

EN CAS DE REPETIR L'ASSIGNATURA...

- No es guardarà la nota d'activitats avaluatives dels anys anteriors.
- Caldrà realitzar tota l'assignatura de nou.

Bibliografia i recursos d'informació

GENÈRIC

- Alcázar, A. (ed.) (2008). *La Competencia artística : creatividad y apreciación crítica*. Secretaría General Técnica, Subdirección General de Información y Publicaciones.
- Aróstegui, J.L. (ed.) (2014). *La música en Educación Primaria. Manual de formación del profesorado*. Dairea.
- Arjona, V. A. (2022). *Didáctica de la Música: Aplicación práctica de los métodos dalcroze, Kodály, Orff, willems y martenot*. Redbook.
- AA.VV. (2004). *La musica en la escuela: la audición*. Ed. Graó
- Blacking, J. (1994). *Fins a quin punt l'home és music?*. Eumo. (Versió original en anglès, 1976).
- Calderón, D. (ed.) (2014). *Expressió Musical a Primària*. Publicacions de la UB.
- Giráldez, A. (coord.) (2014). *Didáctica de la música en primaria*. Síntesis.
- Gluschankof, C.; Pérez-Moreno, J. (eds.) (2017). *La música en la educación infantil: investigación y práctica*. Dairea.
- Hargreaves, D.J.; North, A.C. (Eds) (1997). *The social psychology of music*. Oxford University Press.
- Hemsey de Gainza, V. (1997). *La transformacion de la Educacion Musical a las puertas del Siglo XXI*. Guadalupe.
- Maideu, J. (1997). *Música, societat i educació*. Amalgama.
- Malagarriga, T.; Valls, A. (2003). *La audición musical en la Educación Infantil: propuestas didácticas*. CEAC.
- Malagarriga, T.; Martínez, M. (2010). *Tot ho podem expressar amb música*. Dinsic.
- Martí, J. (2000). *Más allá del arte: la música como generadora de realidades sociales*. Deriva.
- Ocaña, A. (2001). *Recursos didáctico-musicales para trabajar en Primaria*. Grupo Editorial Universitario.
- Martí, J.M. (2016). *Aprendizaje musical para niños. Metodologías y sistemas pedagógicos de la didáctica musical*. Redbook Ediciones.
- McPherson, G.E.; Welch, G.F. (2012). *The Oxford Handbook of Music Education (2 vols.)*. Oxford University Press.
- Pascual, P. (2002). *Didáctica de la música*. Prentice Hall.
- Pujol, M.A.; Serra, J. (1998). *La dansa catalana en l'ensenyament primari*. Generalitat de Catalunya. Dept. de Cultura.

Sharma, E. (2006). *Musicas del mundo*. Akal / Entorno Musical.

Tafari, J. (2006). *¿Se nace musical? Como promover las aptitudes musicales de los niños*. Graó.

Valls, A.; Calmell, C. (2010). *La música contemporània catalana a l'escola*. DINSIC.

Valls, A.; Vilar, M. (2004). *La evaluación del area de musica*. A: Educación Primaria. Orientaciones y recursos (6-12 años). Ed. Praxis

METODOLOGIES

Bachmann, M. L. (1984). *La rythmique Jaques-Dalcroze*. La Baconnière. (Ed. en castellà: *La Rítmica Jaques-Dalcroze una educación por la música y para la música*. Madrid: Pirámide, 1998).

Chapuis, J.; Westphal, B. (1980). *Sur les pas d'Edgar Willems*. Pro Musica.

Díaz, M.; Giráldez, A. (2007). *Aportaciones teóricas y metodológicas a la educación musical. Una selección de autores relevantes*. Graó.

Hegyí, E. (1999). *Método Kodály de Solfeo I y II*. Madrid: Pirámide. Orff, C.; Keetman, G. (1950-1954). *Musik für Kinder*. 5 vols.

Sanuy, M., González Sarmiento, L. (1969). *Orff-Schulwerk-Música para niños. Introducción*. Unión musical española.

Schafer, R.M. (1994). *Hacia una educación sonora*. Pedagogías Musicales Abiertas.

Steen, A. (1992). *Exploring Orff. A teacher's guide*. Schott. Suzuki, S. (2007). *Vivre c'est aimer*. Corroy.

Szönyi, E. (1976). *La educación musical en Hungría a través del método Kodály*. Corvina. (Ed. en anglès, actualitzada: *Kodály's principles in practice: an approach to music education through the Kodály method*. (5a ed. rev.) Budapest: Corvina. 1990).

Tomatis, A. (1987). *L'oreille et la voix*. Robert Laffont.

Vanderspar, E. (1990). *Manual Jaques-Dalcroze. Principis i recomanacions per a l'ensenyament de la rítmica*. P. Llongueres.

Ward, J. (1953). *Musique* (diversos volums). Desclée et Cie.

Willems, E. (1975). *La valeur humaine de l'éducation musicale*. Pro Musica. (Trad. al castellà: *El valor humano de la educación musical*. Paidós, 1981).

Willems, E. (2001). *El oído musical*. Paidós.

CANÇONERS

Alcázar, AJ (1999). *88 temas para voz e instrumental Orff*. Mundimúsica.

Amoaku, W. K. (1971). *African Songs and Rhythms for Children: a selection from Ghana*. Schott.

Apel·les Mestres (2004). *Les 29 cançons infantil d'Apel·les Mestres (veu i piano)*. Boileau.

Bonal, M. D. (2004-2008). *Arietta*. Volums 1-5. DINSIC. Bonal, E;

Casas, M.; Casas, N. (2005). *Diversitat. Cançons, danses, ... activitats i recursos per a la convivència en la diversitat*. Fundació Jaume Bofill / Generalitat de Catalunya. Disponible a: http://www.entrecultures.org/04_calidos/diversitat.htm

Bonal, M.D.; Martorell, M. (1967-1999, amb múltiples reedicions). *ESQUITX* (de l'1 al 5). mf.

Busqué, M; Badia, M. (2002). *Tunc Que Tan Teta*. Arola Edicions.

- Casellas, M., Manent, R., Roma, R. i Vilar, R. (2001). *Cançoners de butxaca. sempre hi ha una cançó*. El Mèdol / Centre de la Cultura Popular i Tradicional Catalana.
- Costa, J. (2002). *111 cançons de tot arreu*. Clivis. Costal, A. (coord). *Cançons que cal saber*. Raval Edicions, Pòrtic.
- Crivillé, J. (1981) *Música Tradicional Catalana (I) - Infants*. Clivis.
- Departament d'Ensenyament (2001). *Cançons populars i tradicionals a l'escola*. Disponible a: http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Documents/ARXIUS/doc_20517154_1.pdf
- Hunt, Peter (ed.) (2017). *Junior Voiceworks at Christmas: 40 Seasonal Songs*. Oxford University Press.
- Maideu, J. (1991). *Assaig. Cançons i exercicis (2a ed.)*. EUMO.
- Maideu, J. (1992). *Llibre de cançons - Crestomatia de cançons tradicionals catalanes*. EUMO.
- Orts, M. (ed). *PRODIEMUS (Propostes, Reflexions, Orientacions i Didàctica Interdisciplinària per a Educar a través de la Música)*. <http://www.prodiemus.com/canconer/>
- Puig ,A., Padilla, R. (2013). *El cançoner de tothom*. Bonal·letra Alcompàs.
- Rosell, A. (2007). *Cançoner 1 / 2*. Amadeu i Cia.
- SCIC (1973-2017). *Cançoners del Secretariat de Corals Infantil de Catalunya*. Volums 1-9. SCIC.
- Stannard. K. (2003). *Junior Voiceworks 1: 33 songs for children*. Oxford University Press.
- Stannard. K. (2007). *Junior Voiceworks 1: 33 more songs for children*. Oxford University Press.